

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง
(งามศิริวิทยาการ)

Management of Educational Resources
of Wat Ratbamrung (Ngamsiriwithyakhar) School

ทัตชนะ คามะเขต*

Thatsana Khamakhet

* โรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร

รับบทความ 4 ตุลาคม 2562 แก้ไขบทความ 30 พฤศจิกายน 2562 ตอรับบทความ 23 มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการนักเรียนของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

คำสำคัญ: การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา, โรงเรียนวัดราชฎ์บำรุง (งามศิริวิทยาการ)

Abstract

The purpose of this research was to study Educational Resource Management of Wat Ratbamrung School of Bangkhae Distric Office, Bangkok in 4 aspects: Human resource management, Budgeting resource management, Material resource management, Building resource management. The sample consisted of 60 teachers. Data were collected using a 5-point scale questionnaire and statistical analyzed for percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The findings revealed that The Management of Educational Resources of Wat Ratbamrung School was at high level. Considering each aspect, the results ranged from the high to the low level were as follows: the highest was human resource management; the second is the management of budgetary resources, the lowest was material resource management.

Keywords: Management of Educational Resources, Wat Ratbamrung (Ngamsiriwithyakhar) School

บทนำ

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิรูปการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และการปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ ซึ่งมีเป้าหมายสอดคล้องกันคือ ให้สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย มีความสามารถรับผิดชอบระบบบริหารงบประมาณการเงินและบัญชีได้อย่างเหมาะสม ทั้งในเชิงนโยบาย และเชิงการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาในภาพรวมและในระดับสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. 2546, น.75) ระบบการศึกษาในปัจจุบันเป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นการบริหารงานจึงต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบตั้งแต่โครงสร้างการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการบริหารการเงินงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อให้การบริหารส่งผลถึงนักเรียนให้เป็นคนเก่ง ดี ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย ซึ่งระบบการศึกษาไทยเป็นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพความรู้ ความคิด ความสามารถ การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้นต้องอาศัยปัจจัย หรือทรัพยากรทางการศึกษาที่เป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือ 4 M's ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Material) การจัดการ (Management) ที่จะนำไปใช้ในการจัดการศึกษาตั้งแต่การแสวงหาทรัพยากร การจัดสรรทรัพยากร การใช้ทรัพยากร การประเมินการใช้ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่โรงเรียน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2545 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนการศึกษา มาตรา 58 (สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549, น.34-35) ระบุว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ เงินและทรัพย์สิน ทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการสถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศ และจากการศึกษาพบว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยยังขาดการสนับสนุนงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งครูประจำศูนย์ คณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องไม่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และปัญหาด้านปัจจัย สภาพอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อีกทั้งศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลยังตั้งอยู่ห่างไกลชุมชน อาคารเรียนไม่เป็นเอกเทศสื่อวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ และไม่มีข้อมูลสารสนเทศปัญหาของอาคารศูนย์การเรียนมีพื้นที่คับแคบ ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้บางประเภท บุคลากรมีจำกัดและต้องมีหน้าที่รับผิดชอบงานที่หลากหลาย วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ

เรียนการสอน โตะ แก้อั และคอมพิวเตอร์ มีจำนวนไม่เพียงพอ การจัดกิจกรรมต่างๆ และการแสวงหาความรู้ ในแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนยังมีน้อย และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมน้อยในการวางแผน/โครงการ และติดตามประเมินผล การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้

โรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (งามศิริวิทยาการ) เป็นโรงเรียนขนาดกลางเปิดเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้จัดการการศึกษาตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ แต่การขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษายังเป็นปัญหาสำคัญ ในการบริหารสถานศึกษา เช่น ขาดความพร้อมด้านงบประมาณสภาพ เศรษฐกิจของชุมชน ไม่เอื้ออำนวยในการระดมเงินทุน ขาดความพร้อมด้านวัสดุครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอ ขาดความพร้อมด้านครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดความต่อเนื่องทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเท่าที่ควร ซึ่งสถานศึกษาควรมีกิจกรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยศึกษาสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา จัดสรร ทรัพยากรอย่างทั่วถึงตามความจำเป็นมีการควบคุมการปฏิบัติงานด้วยแผนงานหรือโครงการ มีการประเมินผล และควบคุมการนามาตรการไปวางแผนในการปฏิบัติ ให้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งกำหนดแนวทางการระดมบุคคลจากชุมชนที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา เชิญ บุคลากรที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติและอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และส่งเสริมการจัดกิจกรรมทัศนศึกษาแหล่งโบราณสถาน

จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาจึงมีความประสงค์เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในแนวทางพิจารณา สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาตนเอง และพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (งามศิริวิทยาการ)

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (งามศิริวิทยาการ) ปี การศึกษา 2563 จำนวน 60 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารอาคาร สถานที่

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การบริหารอาคารสถานที่ แบ่งเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล 10 ข้อ ด้านการบริหารงบประมาณ 10 ข้อ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ 10 ข้อ และด้านการบริหารอาคารสถานที่ 10 ข้อ รวม 40 ข้อ มีลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถาม ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดแนวคิดการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

3. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้การรับรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index Of Objective Congruence) ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนวัดกำแพง สำนักงานเขต บางขุนเทียน จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ความเชื่อมั่น 0.958

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) จำนวน 60 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง (งามศิริวิทยาการ) จำนวน 60 คนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 60 ฉบับ เก็บคืนได้จำนวน 60 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ

100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานโดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาใน 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปลความหมาย ของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดราชบุรุษบำรุง (งามศิริวิทยาการ) พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยได้ส่งเสริมครูบุคลากรเข้ารับการอบรมในหลักสูตรการอบรมต่างๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อีกทั้งมีการวางแผนอัตรากำลังโดยได้สำรวจความต้องการอัตรากำลังตามความต้องการของชุมชน ผู้ปกครอง และความต้องการของสถานศึกษาในสาขาที่ขาดแคลน นอกจากนี้ยังได้มอบหมายงานในหน้าที่และงานนอกเวลาตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของครู จัดหาบุคลากรที่สอนตรงตามวิชาเอกหรือมีความถนัดให้มีความเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษา ได้เข้าปฐมนิเทศครู บุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้ง อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องเพื่อเป็นการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะต่างๆที่เป็นประโยชน์ ในการจัดการเรียนการสอน มีการประเมินผลงาน นิเทศ การปฏิบัติหน้าที่ของครูเพื่อเป็นการให้ครูได้พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น มีการประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสรรหา คัดเลือก บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการสอนในสาขาวิชาที่ขาดแคลนตามความต้องการของสถานศึกษา ส่งเสริมและควบคุมดูแลบุคลากร และเป็นตัวอย่างในการประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยทางราชการ และได้จัดสวัสดิการให้

ขวัญกำลังใจ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเพื่อให้บุคลากรมีความสุข และพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมให้บุคลากรรักษาระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดรู้จักการอยู่ร่วมกับบุคลากรคนอื่นๆ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการนำผลการประเมินการบริหารบุคลากร ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุงแก้ไข และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบริหารทรัพยากรบุคคลในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน อินทะสร้อย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2558 จำนวน 238 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ผลการศึกษา พบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ รองลงมาคือ ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารทรัพยากรการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทอดนรินทร์ อุปสี (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 86 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์

ส่วนผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาส่งเสริมครูบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง มีการวางแผนสำรวจความต้องการอัตรากำลังตามความต้องการของสถานศึกษา มอบหมายงานในหน้าที่ งานนอกเวลา ตามความรู้ความสามารถและความเหมาะสมของครู จัดหาบุคลากรที่สอนตรงตามวิชาเอกหรือมีความถนัดเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน มีการปฐมนิเทศครู บุคลากรที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง มีการประเมิน ผลงาน นิเทศการปฏิบัติหน้าที่ของครู ประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อสรรหา คัดเลือก บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในสาขาวิชาที่ขาดแคลนตามความต้องการของสถานศึกษา ส่งเสริมและควบคุมดูแลบุคลากรให้ประพฤติ ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยทาง

ราชการ จัดสวัสดิการ ให้ขวัญกำลังใจ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ และการรักษาระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังมีการนำผลการประเมินตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุง แก้ไขและใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการในปีต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกตุมณี แสงบุญเรือง (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทรัพยากรทางการศึกษาการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จำแนกตามประเภทการทำงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม จำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัย พบว่า การจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเมืองเทศบาลเมืองนครพนมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือการจัดการทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

2. ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้จ่ายงบประมาณตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษามีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ มีการประชุมวางแผน และเสนอของบประมาณประจำปี ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณตามกำหนดเวลา และถูกต้องตามกฎระเบียบ ว่าด้วยการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี มีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอในการจัดการศึกษา ใช้จ่ายงบประมาณได้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษา มีการระดมทุน และสรรหางบประมาณเพื่อช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษาจากชุมชนองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน ใช้จ่ายงบประมาณที่เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา สรุปและประเมินผลการบริหารงานด้านงบประมาณ และผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลนภา เถระวรรณ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีอยุธยาเขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา และ 2) เสนอแนวทางการแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์

3. ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสำรวจความต้องการการใช้วัสดุอุปกรณ์ตามความจำเป็นภายในสถานศึกษา มีการดูแลรักษา และซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ ดูแลรักษาและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

ได้ มีการประชุมและชี้แจงการลงทะเบียนและแจกจ่ายวัสดุอุปกรณ์แก่คณะกรรมการที่รับผิดชอบ ผู้บริหารสถานศึกษามีการระดมและสรรหาวัสดุอุปกรณ์จากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา ทำการวิเคราะห์วัสดุอุปกรณ์ออกเป็นหมวดหมู่เพื่อให้มีความสะดวกต่อการใช้งาน มีการปรับปรุงกระบวนการจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่เสมอ ประเมินผลการบริหารจัดการวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ มีการจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดหรือใช้งานไม่ได้ออกจากระบบ และผู้บริหารสถานศึกษามีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์วางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ครั้งต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐ ภูรอด (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1) เพื่อศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในภาพรวม 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร ได้แก่ เพศ จำแนกเป็นเพศชายและหญิง 3) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน จำแนกเป็น ประสบการณ์ในการทำงานมากและน้อย 4) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตามสถานภาพของผู้บริหาร ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจ จำแนกเป็น ฐานะทางเศรษฐกิจสูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 270 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ การบริหารงบประมาณ การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ การบริหารอาคารสถานที่ และการบริหารทรัพยากรบุคคล

4. ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานดูแล รักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพเหมาะสมกับการใช้งาน มีการกำหนดนโยบายและความต้องการใช้อาคารสถานที่ วางแผนการใช้อาคารสถานที่ ซ่อมแซมอาคารสถานที่ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย มีการกำหนดจัดสรรอาคารสถานที่สอดคล้องกับกิจกรรมและเหมาะสมกับการใช้งาน วิเคราะห์สภาพความเพียงพอของอาคารสถานที่ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งและมอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรในการดูแลอาคารสถานที่ มีการประเมินผลการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่อย่างเป็นระบบ และผู้บริหารสถานศึกษา มีการระดมและสรรหาอาคารสถานที่เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ หล้าเฉลิมพร (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) ศึกษาปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เปรียบเทียบสภาพการบริหาร

ทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู และ 4) เปรียบเทียบปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย พบว่าสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมา คือ ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านสวัสดิการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดสวัสดิการ ให้ขวัญกำลังใจ อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ และการรักษาระเบียบวินัยในการอยู่ร่วมกันของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง นำผลการประเมินตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ มาปรับปรุง แก้ไข และใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการในปีต่อไป
2. ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณ อย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้จ่ายงบประมาณที่เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการ สรุปและประเมินผลการบริหารงานด้านงบประมาณ
3. ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดหรือใช้งานไม่ได้ออกจาก นำผลการประเมินมาวิเคราะห์วางแผนและพัฒนาการบริหารจัดการด้านวัสดุอุปกรณ์ครั้งต่อไปและ
4. ด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ อย่างเป็นระบบ มีการระดมและสรรหาอาคารสถานที่เพิ่มเติมเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายระดับเขต
2. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในโรงเรียนเครือข่ายระดับเขต

บรรณานุกรม

กุลนภา เถระวรรณ. (2562). การศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหามีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

- เกตุมณี แสงบุญเรือง. (2557). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนครพนม.
- เทอดนรินทร์ อุปสี. (2556). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- น้ำฝน อินทสร้อย. (2558). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครพนม.
- พรทิพย์ หล้าเฉลิมพร. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลในจังหวัดระนองศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิสิษฐ ภูรอด. (2553). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา. (2546). รายงานการปฏิรูปการศึกษาต่อประชาชน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2549). พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.